

Listopad 2025

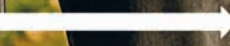
Časopis Slezské církve evangelické a. v. • Ročník LXXVIII

PŘÍTEL

PRZYJACIEL

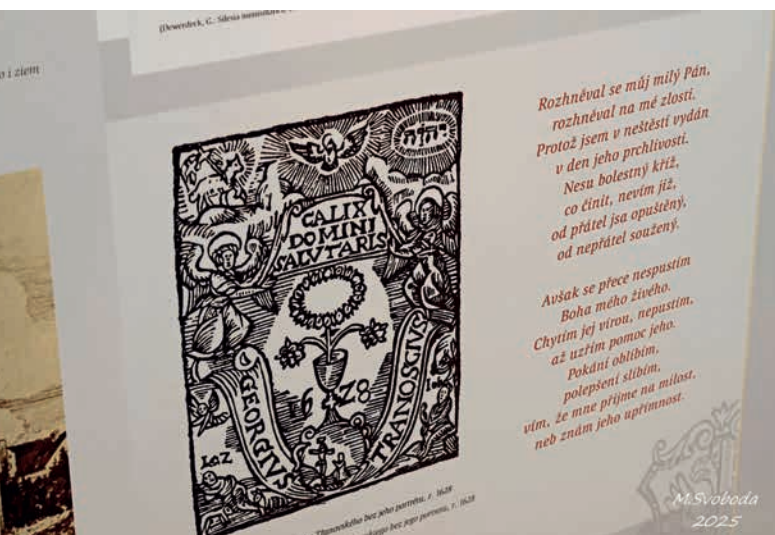
Předávání služby

Pára nad hrncem
Nie tylko cmentarz
Smíření napříč časem...

2025 Rok (po)volání
do služby

Hudba v době Jiřího Třanovského

Třanovice, 11. 10. 2025

Co najdete v tomto čísle

O povolání a konci. <i>Milan Zielina</i>	4
Sám to nezvládneš. Poslechni mě! <i>Samuel Rusnok</i>	4
Proces předávání a přebírání sboru. <i>Michal Klus</i>	5
Pára nad hrcem aneb nezapomínejme... <i>Emil Macura</i>	6
Nie tylko cmentarz w Karwinie Meksyku	7
Nasza służba, jej wymiar wieczny i... <i>Ludwiczek. Anna Bystrzycka</i>	8
Tváří v tvář smrti. <i>Jan Fojcik</i>	9
Význam našich evangelických hřbitovů. <i>Vlastimil Ciesar</i>	11
Smíření napříč časem, generacemi a národy. <i>Pavčina Lakomá</i>	12
Pozostają we wdzięcznej pamięci.....	13
Impuls Week v Návsí. <i>Marek Kantor</i>	14
Táborové léto 2025 na Ukrajině. <i>Tomasz Chmiel</i>	14, 19
Boží cesty	15
Čokoládový pudink. <i>Lenka Sikorová</i>	17
Z Biblií na co dzień i Hasło miesiąca. <i>Janusz Kożusznik</i>	17, 18
40 let skupiny Citadela	18
Hudba v době Jiřího Třanovského.....	2
Reformační slavnost.....	20

Listopad 2025

Cena jednotlivého čísla: 47 Kč
Roční předplatné: 504 Kč

Vedoucí redaktor

Mgr. Janusz Kożusznik

Zástupce redaktora

Mgr. Vlastimil Ciesar

Redakční rada

Mgr. Vladislav Volný, Th.D.
Milan Zielina, DiS.

Jazyková korektura

Mgr. Pavčina Volná
Mgr. Janusz Kożusznik

Grafická úprava a sazba

Ing. Jindřich Novák

Vydavatel

Slezská církev evangelická a. v.
Vychází každý měsíc

Adresa redakce a administrace

Redakce Přítel – Przyjaciela
Na Nivách 7, 737 01 Český Těšín
e-mail: pritel@sceav.cz
www.sceav.cz

Za obsah článků odpovídají autoři,
za obsah inzerátů zadavatelé.
Redakce si vyhrazuje právo
na zkrácení a úpravu textů.
ISSN 1214-1321

2025 Rok (po)volání
do služby

O povolání a konci

Blíží se závěr roku a v mnoha firmách, ale možná i v našich sborech pomalu přemýšlíme o rozpočtu na příští rok. Asi nejviditelněji vnímáme tahání o rozpočet našeho státu v médiích. V našem orlovském sboru vnímáme uběhnutý rok jako velmi pozeňnaný.

Současné vydání Přítele,

kteřé pročítáte, nese název Předávání služby. Celý rok hovoříme o službě a povolání k službě. Především v souvislosti s pracovníky v církvi. Nyní se však vracím k rozpočtu našeho sboru. Momentálně zjišťujeme, že nám dosloužily některé užitečné věci. Nejvíce to pocítujeme

u našeho milého traktůrku na sekání trávy. Roky nám sloužil a obhospodařoval velké pozemky našeho sboru. Postupně však přibývaly vady a čím dál častěji jsme ho museli opravovat. Je to už starší ročník, tak i náhradní díly je těžké zakoupit. I když ještě z posledních sil nám slouží, musíme být připraveni na další sezónu v příštím roce a koukáme, jaký nový model traktůrku zakoupíme. Je to tak, svůj konec mají jak služebníci v církvi, tak i mnohé věci, které nám věrně sloužily. Ano těch věcí může být řádka a různých druhů. Jako povolání služebníci v církvi oceníme rovněž mnohé pomůcky, věci a jiné předměty, které nám pomáhají získávat nové učedníky Ježíše Krista. Tím základním je jistě Bible a mnohé další knihy. Uvědomuji si to aktuálně, protože se chystám na úklid své knihovničky. Říkám si, že tyto knihy, po kterým jsem

už léta nesáhl a prakticky ukončil jejich službu, bude fajn zase posunout někomu, kdo je s chutí přečte a obohatí svůj duchovní život. Také si říkám, že nemusím mít tolik kusů Biblí doma, to přece ze mě lepšího křesťana neudělá. Někomu dalšímu pomůže na cestě za Ježíšem... A tak si říkám, kolik mám doma předmětů, na které se práší, a mohly by ještě sloužit... Občas taková revize pomůže.

Závěrem se vrátím k našemu časopisu Příklad. Momentálně naše církve každý měsíc povolá do služby 440 ks tohoto časopisu. Každý z nás má po přečtení každého čísla možnost se rozhodnout, zda ukončíme jeho službu. V tom lepším případě bude archivovaný, v tom horším skončí někde v kotli nebo v modré popelnici. Ale může také být darován někomu dalšímu. O výtiscích, které se neprodají, to platí dvojnásob. A tak neukončujeme službu přečteného Přítele, ale bude fajn, když se podělíme. Možná i přibude další fanoušek, čtenář.

Milan Zielina

Sám to nezvládneš. Poslechni mě!

Naučit někoho rybařit zabere pěkně dlouhou dobu. Dát mu rybu je mnohem rychlejší. To je přece jasné. Delegování a zaučování proto nedává smysl. Je to náročné, zdoluhavé a hrozí, že rybáři se stanou lidé, kteří dlouho nic nechytí. Já jsem ale schopnější a zkušenější rybář, a tak bude rozumnější, když všechno zařídím a udělám sám.

Tento rok hovoříme z mnoha úhlů pohledu o povolání do služby. Nyní otevíráme téma, které je nesmírně důležité

Delegování má svá úskalí, jak nám napověděl první odstavec. Na první pohled se může zdát, že není výhodné. Ve skutečnosti se v tom ale skrývá poklad nesmírné ceny a zároveň podstata celé křesťanské služby.

Proč delegovat?

Proč bych měl delegovat službu? Proč by ji neměl dělat ten nejschopnější sám?

Můžeme vzpomenout vymyšlený příběh faráře, který byl tak schopný, že vše

ce. Kdo to teď bude táhnout? Vždyť nikdo jiný tady nic nedělá! A tak sbor bude muset počkat na návrat svého faráře, aby ve své existenci mohl pokračovat. Tohle zřejmě není model, který by si církve měla osvojit. Ani jeden Messi by sám neporazil průměrný tým okresního přeboru. Pokud vše stojí na jednom člověku, stává se pak nepostradatelným a všechno s ním roste i padá.

Pán Bůh s tím začal

To však není nejdůležitější argument pro to, abychom usilovali o delegování služby. Tohle se totiž nemá dít pouze z důvodu hrozící katastrofy, ale máme tak činit na základě příkladu. A sice: první, kdo delegoval, byl Pán Bůh sám. A delegovat dodnes nepřestal.

Už na počátku Pán Bůh tvoří svět a také člověka. Jemu pak svěruje do správy celé stvoření. „A Bůh jim požehnal a řekl jim: „Plodte a množte se a naplňte zemi. Podmaňte ji a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi hýbe.“ (Gn 1,28)

U toho to nekončí, ale u každého jednoho povolání služebníka, které činí, ve skutečnosti deleguje službu. „Ziskávejte mi učedníky“ je poslání, které Pán Ježíš dal učedníkům. Pokud pomyslíme, že Boží Syn přijde na svět, čekali bychom od něj, že všechno udělá sám a bude využívat svých Božských schopností. On naopak tomu věnuje spoustu času nevelké

Delegovat znamená předat pravomoc, úkol či odpovědnost na jinou osobu. Pozvat druhého ke společnému dílu služby.

a které vlastně stojí v centru celého povolání do služby. Delegování služby.

Delegovat znamená předat pravomoc, úkol či odpovědnost na jinou osobu. Pozvat druhého ke společnému dílu služby. Nebudu dělat všechno sám, ale potřebuji tvou pomoc.

udělal sám. Kázání, doprovod na varhany, přípravu ozvučení, vítání u dveří, modlitby, vedení skupiny dětí, mládeže i seniorů... Všechno dělal hezky a dobře, na pohled šlo o nejschopnějšího muže pod sluncem. Jenže jednoho dne onemocněl a sbor byl na pokraji vlastní existen-

skupince průměrných lidí, již vede a pověřuje.

Apóstol Pavel mluví o křesťanech jako o spolupracovnících na Božím díle, čímž vyjadřuje, že Pán Bůh nás pozval ke spolupráci. Tím nám Pán Bůh jakoby říká: „Potřebuji tě. Chci tě.“ Každé povolání je toho svědectvím. Můžeme dlouho polemizovat, proč to Pán Bůh nedělal sám a proč vůbec deleguje, když je všemohoucí, ale taky to můžeme přijmout jako fakt. Pán Bůh povolává a deleguje, což nám našeptává, že delegování je dobré a máme v něm pokračovat i my.

Jitro a učedníci

Kromě Božího povolávajícího charakteru jsou zde další argumenty, které nám nedovolují dělat z církve one-man show. Ze studny biblických příběhů bychom asi instinktivně sáhli po dvou příbězích. Exodus 18 vypráví o tom, jak Jitro radí svému zeti Mojžíšovi, aby delegoval své pravomoce. „*Není to dobrý způsob, jak to děláš. Úplně se vyčerpáš, stejně jako tento lid, který je s tebou. Je to pro tebe příliš obtížné. Sám to nezvládneš. Poslechni mě, poradím ti a Bůh bude s tebou.*“ A tak do služby nad Izraelem Mojžíš povolává správce, kteří splňují kritéria „*schopného muže, bojící se Boha, milující pravdu a nenávídící úplatek.*“ A Pán Bůh tomu požehnal. Ani „velikán“ Mojžíš by to sám nezvládl.

Dalším příběhem je událost ze Skutků 6, kdy učedníci ve snaze nezanedbávat modlitbu a zvěst Božího slova vyhledali služebníky, kteří budou sloužit při stolech. Zde byla kritéria podobná: „*O nichž se ví, že jsou plni Ducha a moudrosti.*“

Delegování v obou příbězích vyplynulo z potřeby situace. Mít možnost věnovat se podstatnějším věcem a nezanedbávat své povolání vyžaduje, abychom se o službu „dělili“.

Je v tom háček

Jak jsme v úvodu nastínili, delegování není jen pohádkou, ale nese s sebou i určitá úskalí a překážky (především v počátcích). Tím prvním je, že to trvá. Mnohdy je jednodušší udělat si sám to, co umím a mám v tom praxi. Z dlouhodobého hlediska to ale není vždy moudré. Pro maminku je jednodušší upéct buchtu sama, ale když bude poctivě a trpělivě zaučovat své dítě, stane se z něj plnohodnotný pomocník. Budoucnost církve si vyžaduje, abychom kráčeli úzkou cestou výchovy a vyučování.

Druhým úskalím je, že přijdou chyby. My možná víme, jak se to má dělat a jak by to mělo být. Když přivzeme do služby

bližní, budou mít jiné pohledy a jiné postupy. Dokonce udělají chyby! Tato investice je však opět z dlouhodobého hlediska výhodná. Delegování vyžaduje ochotu čelit chybám a být nablízku při jejich řešení. Možná to nejvíce platí u mladých lidí. Mladí v našich sborech potřebují dostávat prostor k chybování a výuce, vždyť jedno bez druhého snad ani není možné.

Ne vždy však stačí jednoduchá výzva „deleguj“, neboť mnozí slouží v kontextu, kde kolem sebe nemají ochotné a připravené spolupracovníky. Těžko a pomalu se mění kultura, ve které jsou lidé naučeni přijímat a nedávat na kulturu angažovanosti. V evangeliích k tomu čteme příhodnou radu: „*Proste Pána žně, ať vypudí dělníky na svou žně!*“ Nikoli doňte je sami, ale prostě Pána. To on to má ve svých rukou a on může vzbudit v lidech srdce připravené k službě. Kéž tak Pán činí!

Poslední překážkou, kterou zmíním, je překážka asi nejzávažnější. Mnohdy stojí v jádru celého problému. Je to obluha převlečená do královských šatů. Jsem ochoten sloužit, rád pomůžu, udělám

to..., ale uvnitř se může skrývat žádost mého „já“ a sobectví. Sloužím, abych se realizoval a někým byl, utvrzoval se o své hodnotě. Dělá mi dobře, když mohu sloužit, protože pak někým konečně jsem! Mohu být hrdinou, který se o vše postará a všechno zvládne.

Povolání do služby předpokládá lásku. Lásku směřující k bližnímu, jemuž jsem ochoten projevit důvěru a svěřit mu odpovědnost. Naopak naše ego se rve o to, abychom si službu drželi pro sebe. Těžko se mi od stolu hádá, co může být v jádru problému, ale pro někoho to snad může být nedostatečné přijetí vlastní hodnoty a dostatečnosti v Kristu, pro jiného zase boj s neláskou, která je oslabována sebeláskou.

Delegování je čin lásky. Pán Bůh povolává, protože miluje. Ke stejnému zve i nás. I když se to někdy zdá jako nevýhodný byznys, má to smysl, vždyť Pán Bůh ví, co dělá.

Jako ujištění i napomenutí nám proto zní věta: nejsi na to sám.

Samuel Rusnok
pastor

Proces předávání a přebírání sboru

Těšíš se do Třanovic?“ To byla jedna z nejtěžších otázek, které jsem tento rok dostával. Ale dovolu, abych začal od začátku.

V roce 2003 po dokončení teologického vzdělání mě na žádost sboru církevní rada umístila do Třince. Sloužil jsem tam do konce června tohoto roku. Svoji službu jsem začal pod vedením pastora Stanislava Piětaka jako vikář a následně pastor. Bylo jednoduché si tento sbor zamilovat. A bylo obrovským požehnáním tam sloužit. Celý náš život byl s tímto sborem spojen. Zde jsme měli nejvíce přátel, zde se narodily některé naše děti a zde všechny vyrůstaly a nacházely přátele. Členové sboru k nám byli v naprosté většině velmi laskaví, tým spolupracovníků byl skvělý, presbyterstvo dělalo, co mohlo, aby se mi ve sboru sloužilo dobře. Společně jsme prožívali čas hledání Boží vůle pro náš sbor a pro naše životy. Společně jsme studovali Boží slovo a prosili, aby nás Pán měnil. Společně jsme se scházeli k modlitbám ve chvílích těžkých zkoušek či utrpení někoho z nás.

Ano, v třineckém sboru jsme duchovně rostli.

Díky Boží milosti jsme byli také svědky mnohých zázraků. Mezi ty největší patřilo to, když jsme viděli, jak někdo poklekl před Ježíšem, činil pokání a prožil znovuzrození. Jsem Pánu Ježíši nesmírně vděčný, že v našem sboru jednal. Je to výsada, milost, projev Boží dobroty.

V posledních letech jsem vnímal stále zřetelněji, že Pán Bůh připravuje změnu. Nevnímal jsem to pouze já, ale také má manželka a děti. Nejprve jsem viděl, že ta změna je důležitá pro sbor. Po tom, co jsem své rozhodnutí komunikoval užšímu vedení sboru, jsem si postupně více a více uvědomoval, že ta změna je důležitá i pro mě. Nevěděl jsem, kam půjdu, kde je místo, kde bych měl sloužit, ale tak trochu abrahamovsky jsem věděl, že musím vyjít. A to, kam půjdu, jsem v první fázi vědomě odmítal řešit. Nejdříve jsem chtěl, aby se věci vyjasnily v Třinci. Když jsem později začal přemýšlet i o novém místě, Pán Bůh mi začal ukazovat, kam bude směřovat mé kroky. V té době se

ozval třanovický sbor, a jelikož jsem neměl žádné důvody, proč říci ne, a navíc se ani po konzultaci s biskupem nerýsovala žádná další alternativa, věděl jsem, že toto je cesta od Pána. A tak jsem se přihlásil na vakát.

Nebylo jednoduché to v domácím sboru oznámit. Zaplakal jsem vícekrát. Nicméně celou situaci značně zjednodušovalo, že se našel kandidát na uvolněné místo pastora a byl téměř jednohlasně zvolen. Poslední měsíce utíkaly velice rychle. Občas ve sboru někdo zanaříkal, co jsme to udělali, že je opouštíme. Občas se ozval někdo, kdo chtěl slib, že mu nebo jí vysloužím pohřeb. Občas jsme toho moc neřekli, jen se objali a utřeli slzu. Nicméně obecně to byly velmi vzácné měsíce postupného loučení, děkování, podpory, návštěv.

A v té době zaznívaly ony otázky, zda se těším do Třanovic. A já jsem vůbec neuměl odpovědět. Emoce spojené s loučením byly totiž mnohem silnější než emoce spojené s přícházením do nového sboru. To se jevílo jako něco velmi dalekého. A tak mě ty otázky vrhaly do rozpaků. Já jsem totiž prožíval zármutek z odcházení. Byla to ztráta, kterou bylo třeba *prormoutit*, přestože jsem měl velmi silnou jistotu toho, že si to takto vede Pán.

Samotné rozloučení bylo velmi dojemné, přijali jsme mnoho povzbuzení, znovu jsme si bytostně uvědomili, jak vzácné lidi nám Pán Bůh v Třinci daroval.

Jsem moc vděčný, že se nám naskytla možnost strávit velkou část prázdnin na výjezdu do Tanzanie, kde jsem byl společně s manželkou. Byli jsme tam zapojeni do aktivit v církvi, ve školách, v rodině, ale hlavně jsme měli dostatek času na modlitbu a studium Božího slova. Pán Bůh skrze toto vše v nás pracoval a léčil naše srdce. Asi dva týdny před návratem jsem manželce řekl, že se začínám těšit na novou službu. Už jsem měl odpověď na otázku, zda se těším do Třanovic.

Hned po návratu z Tanzanie jsme se stěhovali na novou faru a byli vrženi do povinností ve sboru i v zařizování domácnosti. Byli jsme velmi vřele přijati a stále zažíváme velkou podporu od presbyterů, ale i mnohých členů. To nám velmi pomohlo, abychom se zde rychle cítili jako doma. Přestože občas řeknu něco ve stylu - „u nás v Třinci“ - už zde opravdu máme svůj domov.

Službu v třanovickém sboru začínám s tím, že chci v prvé řadě sbor poznat. A tak věnuji velkou část svého času návštěvování sborovníků a naslouchání. Učím se dynamice a životu místního sboru. Nechci se tady vypisovat ze svých doj-

mů, jen bych zmínil dvě velká požehnání, která jsem zažil v prvních dnech. Jako ten, kdo přichází z velkého kostela, jsem fascinován tím, jak zní zpěv v plném třanovickém menším kostele. Je to nádherné. A nezáleží, zda se zpívají staré hymny s varhanami nebo zpíváme novější písně s doprovodem některé z mnoha skupin. Druhým velkým požehnáním pro mě bylo, když sbor hned v prvním týdnu organizoval modlitby 24/7. Celotýdenní řetězec byl téměř každou hodinu obsazen, s výjimkou nočních hodin. Věřím, že sbor, který se takto modlí, má velkou naději. A jsem vděčný, že už v těch prv-

ních týdnech jsem mohl vidět a zažít Boží jednání.

Ano, hodně věcí se významně změnilo, ale Boží povolání je stejné. A mě poslední týdny vedly k tomu, abych Pánu Bohu moc děkoval za církev, kterou nám dal, za sbory, ve kterých jedná, a za jednotlivce, kteří tvoří společenství církve a jsou nástroji Božího jednání. Kéž by Pán dále v naší církvi jednal a používal si nás ke svému plánu!

„*Bůh chce, aby nebeským vládám a mocnostem bylo nyní skrze církev dáno poznat jeho mnohotvarou moudrost.*“ (Ef 3,10)

Michal Klus, pastor

Pára nad hrncem aneb nezapomínejme na ty, kteří už zde nejsou

„*Pomíjivost, samá pomíjivost, řekl Kazatel, pomíjivost, samá pomíjivost, všechno pomíjí.*“ (Kz 1,2)

Tato slova autora starozákonní knihy, jež nazýváme Kazatel jsou velmi výstižná. Lidský život se všemi radostmi i strastmi jsou jako pára nad hrncem (*pomíjivost* – hebr. *hevel*). Na chvíli se objeví a pak zmizí, rozplyne se, nelze jej zachytit, zadržet. Každý lidský životní příběh je však originální, neopakovatelný a nenahraditelný. U Boha nikdo není zapomenutý. Proto je tak důležité si připomínat ty, kteří již nejsou mezi živými. Pomáhá nám to udržovat v paměti jejich odkaz, to, čím nám mohou být příkladem a inspirací. Mám si připomínat, odkud pocházím, kdo jsou moji předkové; to vše pomáhá poznávat vlastní identitu.

Když přicházíme na hřbitovy, když si připomínáme své blízké, kteří již nejsou mezi námi, máme příležitost si uvědomit, že i my zde jednou nebudeme. *Memento mori*, pamatuj na smrt. Vědomí vlastní smrtelnosti mě může vést k zamyšlení nad životem: co má opravdovou hodnotu? Co po mně zůstane? Co má budoucnost?

V Janově evangeliu (11,25) čteme slova Pána Ježíše Krista: *Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.*

Dokud žijeme, mějme zájem o živé, nezapomínejme na zemřelé. Držme se toho, který je vítězem nad smrtí.

Emil Macura
pastor

Nie tylko cmentarz w Karwinie Meksyku

Stowarzyszenie Olza Pro z. s. powstało w grudniu 2021 roku, kontynuując wcześniejszą działalność jego członków, którzy już wcześniej aktywnie działali jako nieformalna grupa pasjonatów. Od początku celem było odkrywanie i popularyzowanie zapomnianych, lecz ważnych miejsc związanych z polską mniejszością narodową na Zaolziu oraz dokumentowanie zanikających śladów polskiego dziedzictwa.

Stowarzyszenie angażuje się w ratowanie zarówno materialnego, jak i duchowego dorobku przodków. Jest otwarte na nowych członków o podobnych zainteresowaniach oraz na współpracę z organizacjami z Zaolzia, Polski i innych miejsc związanych z naszą przeszłością oraz tożsamością.

Nasza narodowa pamięć na Zaolziu żyje – w starych nekropoliach, pomnikach, krzyżach, tablicach, budynkach. To miejsca, które mówią o naszej obecności, przeszłości i tożsamości. Przez lata poznawaliśmy podobne ślady historii podczas szkolnych wycieczek i wyjazdów organizacyjnych w Polsce. Dziś wierzymy, że nadszedł czas, by spojrzeć inaczej na wspieranie własnej tożsamości – bardziej lokalnie, oddolnie i z zaangażowaniem.

Opiekujemy się miejscami pamięci, odnawiamy je, dokumentujemy i szukamy nowych śladów w archiwach. Ta praca dała początek silnemu, ideowemu wolontariatowi, który łączy ludzi z różnych środowisk i pokoleń. Działamy ra-

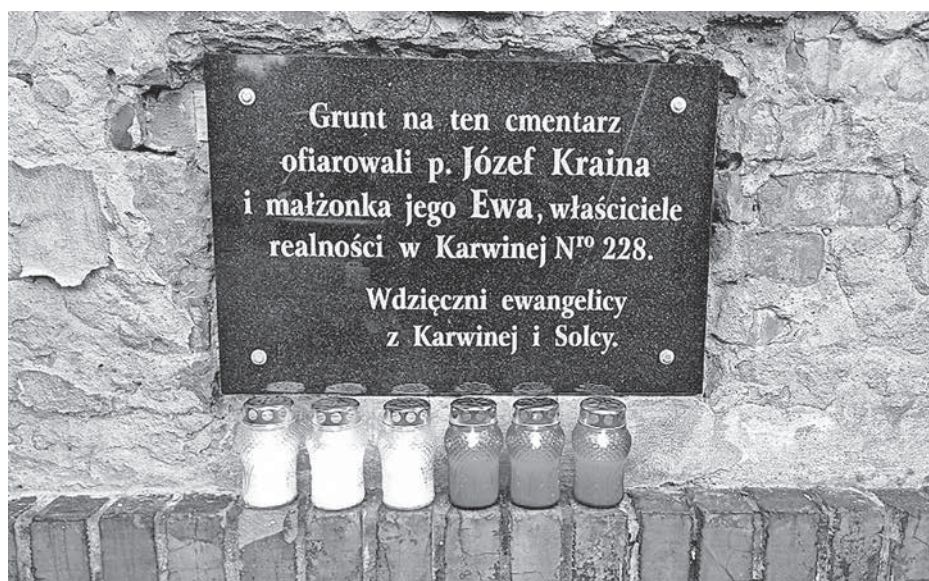
zem, by ocalić to, co ważne – i pokazać, że pamięć to nie tylko wspomnienie, ale i przyszłość.

Jednym z kilku takich miejsc pamięci, o które troszczy się Stowarzyszenie Olza Pro, jest cmentarz ewangelicki w Karwinie Meksyku. Otwarto go w roku 1903, na gruncie udostępnionym Towarzystwu Cmentarza Ewangelickiego w Karwinie i Solcy przez miejscowego rolnika Józefa Krainę (1850-1934). Ufundował on nie tylko ziemię, ale także i dzwon do kaplicy. Nekropolia powstała między dwiema tętniącymi wówczas życiem koloniami górniczymi Karwiny: Nowym Jorkiem i Meksykiem.

W 1924 roku cmentarz został poszerzony i obejmuje teraz teren o powierzchni około 6 000 m². Po drugiej wojnie światowej, wskutek rabunkowej eksploatacji złóż węgla, całe niemal dwudziestotysięczne miasto, a wraz z nim cmentarz, zaczęły się zapadać. Stopniowo zniknęły też domy z kolonii Meksyk i Nowy Jork. W połowie lat siedemdziesiątych na cmentarzu dokonano ostatnich pochówków, a władzę nad jego terenem zaczęła przejmować przyroda.

Nekropolia niszczała aż do 2017 roku, kiedy to grupa pasjonatów z Zaolzia przy współpracy z parafią ŚKEAW w Karwinie podjęła się zadania jej oczyszczenia i stopniowo przywraca do życia ten zapomniany przez świat kawałek ziemi. Z biegiem czasu entuzjaści otrzymali wsparcie przedstawicieli miłośników lokalnej historii, władz miasta Karwiny oraz karwińskich harcerzy.

Źródło: olzapro.cz

Nasza służba, jej wymiar wieczny i... Ludwiczek

Nikt z moich znajomych nie ma w domu „słóзки”, czyli służącej. Słóзка – służąca – to była pomoc domowa. Ja nigdy żadnej słóзки nie widziałam na własne oczy. Ale wiem, że do naszej znajomej w Trzyńcu przychodził Ludwiczek, który był trochę taką służącą. Zdejmował firanki z wysokiego okna, a potem znów przychodził, by je zawiesić. Ta nasza znajoma była niskiego wzrostu, firanek nie potrafiłaby zdjąć nawet z drabinki. Miała męża, który teoretycznie mógłby te firanki zdjąć, ale ona uważała, że Ludwiczek chętnie zarobi sobie kilka koron, a mąż zmęczony po pracy może sobie przeczytać gazetę. Poza tym Ludwiczek nosił im do mieszkania węgiel z piwnicy po niezliczonej ilości schodów tam, a z powrotem popiół. Trzeba wiedzieć, że chodzi o moich znajomych wtedy mieszkających w dzisiejszym Pop Arcie w Trzyńcu nad Olzą w pobliżu mostu „na Kanadę”. Kiedyś Pop Art znany był jako Zalożna. Na dole kiedyś znajdowało się kino, które zamknięto, kiedy miasto Trzyniec samowolnie

wybudowało na naszej zborowej parceli nowe kino Hutnik. Nad kinem w Zalożnej znajdowało się wtedy kilka pięter najelegantszych mieszkań. Niestety było trzeba do góry do nich nosić węgiel, bo palono w piecach, no i popiół z pieców wynosić na dół. Pralek nie było, więc prało się w pralni, która była na poddaszu i tam też suszono bieliznę. Nie było tu windy, a węgiel w głębokiej piwnicy. W każdym tym eleganckim mieszkaniu były „tepichy”, które regularnie było trzeba wynieść na dwór i ręcznie „kloperem” wytrzeć, a potem znów po schodach wnieść do mieszkania. „Wysawacze” czyli odkurzacze dopiero zaczynały się pojawiać. Dlatego Ludwiczek był bardzo potrzebny. Był potrzebny i szczęśliwy.

Ludwiczek trochę kuśtykał na jedną nogę, zawsze był pogodny. Niektórzy mówili na niego „przigupi Ludwiczek”. To był Ludwiczek. Nie Ludwik. Zналиśmy go tylko po imieniu. Po imieniu, jak król, bo tylko królowie nie mają nazwisk. Napoleon Bonaparte, kiedy był u szczytu kariery, znany był tylko jako Napoleon.

Zanim zrobił swoją polityczną karierę, był to zwyczajny Bonaparte, znany tylko z nazwiska. W polskim hymnie nie ma mowy o „Napoleonie”, śpiewamy tylko, że „dał nam przykład Bonaparte jak zwyciężać mamy”. Słowa hymnu powstawały, kiedy Bonaparte był wojownikiem, ale jeszcze nie cesarzem Napoleonem. Gdy Napoleon definitywnie przegrał i wieszono go na wygnanie na ocean Atlantycki, najbardziej go bolało, kiedy ekipa na statku zwracała się do niego „panie Bonaparte”, a nie Napoleonie. Tak Anglicy chcieli Francuzowi pokazać, kto tu jest przegranym.

Nasz Ludwiczek w Trzyńcu miał tylko imię. Ale w naszych sercach zapisał się złotymi literami. Gdy jako dziecko szłam po Trzyńcu z mamą, Ludwiczek zawsze nas pięknie pozdrowiał. Jego służba miała również wymiar wieczny, kształtowała nasze inne spojrzenie na świat. Zawsze było mi go żal, że taki „boroczek”. Ubrany w jakichś szmatach, które mu ktoś ofiarował, „strzapaty”, bo zwierciadła chyba nie miał. Ale zawsze czysty.

Boroczek – to zdrobniała forma od borok. Borok w naszej gwarze oznacza człowieka jakby nieco niezaradnego, albo zbyt dobrego, którego każdy stara się wykorzystać. Boroczek – to taki, co nie może za to, że w życiu mu się nie udało. Boroczek w dobrych ludziach wzbudza współczucie.

Każdy, kto prawdziwie służy, ma w sobie coś z boroczka. Często jest niedoceniany i pomiatany.

W niektórych mieszkaniach w budynkach na rynku koło naszego kościoła w Trzyńcu oprócz ładnych pokoi była też komórka dla służącej. Ja myślałam, że to spiżarnia. A jednak nie, to był pokój, w którym zmieściło się jedynie łóżko, wąska szafa, krzesło i stolik. Wystarczający komfort dla służącej. Piszę o tym dlatego, bo kiedy budowano nasz kościół ewangelicki w Trzyńcu, to właśnie dziewczęta – służące – ze swojego skromnego wynagrodzenia ofiarowały różne przedmioty do kościoła. W biuletynie z okazji 40-lecia kościoła wspomniane są „dziewczyny służące w Trzyńcu” (Ewangelicki Zbór Augsburg. Wyznania w Trzyńcu. W czterdziestym roku istnienia jego kościoła, nakładem Ewangel. Zboru a. w. w Trzyńcu, Trzyniec sierpień 1939, str. 17). To one „zebrały wśród siebie składkę, za którą zakupiły 6 świeczników na ołtarz”. Wtedy nie były elektryczne, bo prąd w Trzyńcu instalowano dopiero później. Ale świeczniki stoją. Dowiadujemy się też, że „dzieci szkolne zakupiły z drobnych darów w szkole zebranych krzyż na ołtarz”.

Krzyż stoi, ale оголоcony, bez korpusu Jezusa.

Možna slúžyc na rôzne sposoby. Každá služba ma wymiar wieczny. Dlatego nie mamy prawa bezmyšľne i arogancko wyrzucať čoś tylko dlatego, že nam, nowoczenym waŹniakom, čoś się nie podoba. Z drewnianego krzyŹa stojácego na ołtarzu w Trzyńcu pewien nadgorliwy pyśzałek odkręcił metalowy korpus Jezusa, twierdząc, że Jezus juŹ nie wisi na krzyŹu, bo zmartwychwstał. Dzieci, które robiły skłádkę, by taki właśnie krzyŹ kupić, krzyŹ przedstawiający cierpiácego Jezusa, wiedziały że teologia dra Marcina Lutra jest równieŹ teologią cierpienia, nie tylko sukcesu i prosperity.

O Jezusie Bóg mówi: „Oto sluga mój (...) którego ukochała dusza moja”. Słowa te zapisał Izajasz 42,1. Jezus jest slugą i stoi po stronie slúŹących.

Dziś słowa služba najczęściej uŹywamy, kiedy mówimy o službie zdrowia albo o službie pogrzebowej. Zanim poszlám na emeryturę, często mnie pytano: „Kaj słóŹysz?” Teraz pytájá mnie: „Robisz jeszcze?”

Lekarz, poza regularnymi godzinami pracy, często ma jeszcze tzw. služby. Tak jakby slúŹyl tylko na wyznaczonej službie. Kiedy w świąta rozbolá nas zęby, szukamy dentysty, który ma službę, nazywamy ją „pohotovost”. Czasem uŹywamy teŹ słowa dyŹur. DyŹur kiedyś w szkole na przerwie mieliśmy równieŹ my uczniowie. Pamieťtam koleę, który swój dyŹur traktował tak powaŹnie, že nie robił nic innego, tylko z polecenia dobrotliwej nauczycielki na tablicy zapisywał tych, którzy bili się gábká, głośno krzyczeli i rzucali na niego kredá.

SlúŹimy róznie – za pieniaďze, z oboŹiazku, dla idei. Niektórzy slúŹá, bo tak trzeba. Czy služba bez radości jest jeszcze službá?

Jezus opowiedział historię syna, który wzorowo slúŹyl swemu staremu ojcu, ale w końcu wypłynęła z niego czarna chmura goryczy. Ojcu wykrzyczá: „Oto tyle lat slúŹę ci (...) a mnie nigdy nie daľeś ani koŹľcia” (Łk 15,29).

SlúŹyc z radościá – to wielka sztuka i wielkie ryzyko. Najgorzej, kiedy doŹdziemy do wniosku, že to nasze poświęcenie bylo zbytecne.

A moŹe jednak nie bylo zbytecne. MoŹe jednak uslyszymy: „Slugo dobry i wierny”...

Psalmista službę widzi optymistycznie – zachęca nas odwaŹnie „SluŹcie Panu z bojaŹniá i weselcie się” (Ps 2,11).

ks. Anna Bystrzycka

Tváří v tvář smrti

„Źivot, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk. Mám-li Źít v tomto těle, získám tím možnost další práce. Nevím tedy, co bych vyvolil, táhne mne to na obě strany: TouŹím odejít a být s Kristem, což je jistě mnohem lepší; ale zůstat v tomto těle je zase potřebnějši pro vás. Proto pevně spoléhám, že zůstanu a budu se všemi vámi k vašemu prospěchu a k radosti vaší víry, abyste se mohli mnou ještě více chlubit v Kristu JeŹiši, když k vám opět přijdu.“ (Fp 1,21-26)

Během celého církevního roku – od Adventu přes Vánoce, Velikonoce až po dobu Letnic – otevíráme nejrůznější otázky, které se dotýkají našeho Źivota i naší víry. Dnes bychom se však chtěli zastavit u otázky, kterou si klademe jen neradi. U otázky smrti. Naši smrti. Když o smrti mluvíme, obvykle tak činíme v souvislosti se smrtí a vzkříšením JeŹíše Krista. A přece, draží, smrt patří k Źivotu – a Źivot ke smrti.

Stále znovu a znovu slyšíme otázku: Kde je ten, který nás opustil? Tak se ptá malý vnouček po smrti svého dědečka: „Kde je děda? Kdy se vrátí?”

Kolik z nás bylo v posledních týdnech či měsících konfrontováno podobnou otázkou po odchodu někoho blízkého? Kde je manžel, s nímž jsem proŹila tolik let ve šťastném manželství? Kde je milovaná žena? Kde je maminka, která byla andělem a nejlepším rádcem? Kde je otec, který nás tolik naučil? Kde je moje dítě, které bylo tak náhle vytrženo z našeho Źivota? Jsou ztráty, které nepřeboľi, rány, jeŹ se zcela nezacelí...

Mladý talentovaný architekt. Jednoho dne se dozvídá, že je váŹně nemocen. Slabost, kterou cítil, si dosud vysvětľoval stresem, námahou na stavbě domu, probdělými nocemi nad projekty. Teď však zná skutečnou příčinu. Lékařská diagnóza: rakovina plic.

Začíná boj. Boj o zdraví. Boj o Źivot. Ještě je toho tolik, co je třeba dokončit – dům nestojí, práce, dvě malé děti... syn ještě ani nezačal mluvit. A v srdci křik: „Ne, já přece nemůžu zemřít!” Následuje tichá, bolestná otázka: „Pane... smrt má být pro mě ziskem?”

Jiný příběh. Vdova se dvěma téměř dospělými dětmi se dozvídá, že trpí dosud nepoznanou nemocí. Je zděšena, když slyší diagnózu: idiopatická plicní fibróza. Jak se to mohlo stát? Jak jsem se nakazila?

Začíná zápas, který připomíná sinusoidu. Jednou se zdá, že nemoc ustupuje, lékaři téměř gratulují k vítězství. A o pár dní později... znovu nemocnice.

První zpráva přináší paniku a hrůzu, ale pak do srdce přichází pokoj. Mír

a ticho, které může dát jen víra v Źivého Boha. Na infekčním oddělení, obklopená nemocí a bolestí, četla ostatním pacientům z křesťanského časopisu Zwiastun, dokud jí stačily síly. Ač sama slabá, chodila z pokoje do pokoje, přinášela slova naděje a vydávala svědectví o milujícím Bohu. A znovu i v její mysli vyvstala ona otázka: „Pane... smrt má být pro mě ziskem?”

Jeden neznámý autor napsal o smrti tato slova: „Narození je začátkem umírání. Člověk má čas, aby si na smrt zvykl. Ale lidé neumírají v tom pořadí, v jakém na svět přicházejí. Každý má svůj čas a své místo setkání se smrtí. Smrt si vybírá! Jakýkoli věk a jakékoli místo jsou pro ni vhodné. Netýká se jen starých a nemocných na jednotkách intenzivní péče. Svou chladnou náručí objímá i ty, kteří ještě nevstoupili do samostatného Źivota... a někdy i ty, kteří teprve spatřili světlo světa. Smrt si vybírá! Na každého přijde, na nikoho nezapomene. A na otázku: Proč právě teď? Proč právě tady? Smrt odpovídá neproniknutelným tichem.“

A skutečně přicházejí chvíle, kdy po zprávě o odchodu našich blízkých všechno kolem nás ztichne. V srdci zůstává prázdno, bolest, ztráta. Jak tedy mohl apoštol Pavel napsat: „Smrt je pro mne ziskem”? Nepřehání? Může člověk smrtí vůbec něco získat?

Lidé se ženou za ziskem, ale ne za smrtí. A přece právě zde musíme pozorně naslouchat tomu, co Pavel říká, když vyznává: „Źivot je pro mě Kristus.“ Pak tím zároveň vyznává, že smrt pro něj není ztrátou, není koncem, není neproniknutelným tichem. Pro Pavla je mlčení smrti přerušeno, přerušeno Kristem. Na jedné straně křížem, na druhé straně prázdňným hrobem JeŹíše Krista.

A právě proto se nemusíme bát toho, co přijde. Nemusíme se bát otázky smrti. V jedné příručce pro konfirmandy se píše, že Boží slovo mluví o třech druzích smrti: 1. tělesné; 2. duchovní; 3. věčné.

Hned po tomto rozdělení se nabízí otázka: Jaké smrti se máme bát? Odpověď zní jasně: je třeba se obávat smrti duchovní a věčné. A my? Mnohdy se bojí-

me jen té první - tělesné. Bojíme se toho, čeho se vlastně vůbec bát nemusíme. Bojíme se toho, co nás ve skutečnosti spojuje s naším Pánem a Bohem, přítelem – Ježíšem Kristem.

Tak stojíme tváří v tvář životu a smrti – dvěma slovům hluboce vepsaným do naší lidskosti. A tady si můžeme položit i osobní otázku: Co je pro mě, co je pro vás větší hodnotou – život, nebo smrt?

Zdravý praktický rozum nám napovídá jedinou logickou odpověď: ŽIVOT! Vždyť o podstatě svého lidství můžeme přemýšlet jen tehdy, dokud žijeme. Všechno, co máme, má smysl jen tehdy, když dýcháme, když žijeme. Má smysl, dokud budujeme naše manželství a rodiny, dokud se učíme, pracujeme, rozvíjíme, dokud bojujeme o zdraví, sílu a důstojné stáří. To všechno má význam, dokud žijeme. A tak si mnozí lidé myslí, že jedinou hodnotou je právě život.

A přesto, když apoštol Pavel stojí před volbou mezi životem a smrtí, není si jistý, co je pro něj lepší. Zjišťuje, že obojí má svou hodnotu.

Smrt ho nepřitahuje proto, že by byl fanatik. Přitahuje ho proto, že pro něj znamená Boží království, věčný život, společenství s milovaným Ježíšem Kristem. Bez bolesti, bez slz, bez nemocí...

Být s Kristem – to je pro Pavla to nejcennější. Proto může říct, že smrt je pro něj ziskem – protože ho spojuje s Kristem, se smyslem a naplněním celého jeho života.

Tato slova nejsou výrokem člověka, který se smrti nebojí z nerozumu, ale vyznáním člověka, jehož živá víra v Ježíše Krista ho osvobodila od strachu. A tak může spolu s Ježíšem vyznat: „Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí. Věřte v Boha, věřte i ve mě. Kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života.“

Věřící člověk ví, že až projde temným tunelem smrti, čeká na něj Kristus. Už při vstupu do tohoto tunelu však vidí světlo domova, které je v nebi. Víra v Ježíše Krista nám dává jistotu: to nejlepší je teprve před námi. Ne za námi, ale před námi, protože to nejcennější je být v Kristu a být s Kristem. Pavel věděl, že před ním a také před námi, kdo věříme ve vzkříšení a věčný život, leží jiný svět: svět nevýslovně krásný, čistý, svatý. Věděl, že na něj čeká Ježíš.

A přesto vidíme, že Pavel je také přitahován k životu na zemi, právě proto, že jeho životem je Kristus. Přitahován k životu, protože v tomto životě, dnes a nyní, dostal úkol hlásat evangelium, radostnou

zprávu o záchraně pro každého, kdo věří v Krista. Dostal pověření nést svědectví o Ježíši – jako cestě, pravdě a smyslu svého života.

Pavel se raduje ze života, a přitom se nebojí smrti. Smrt pro něj totiž není koncem existence, ale přechodem do jiné, dokonalejší reality. Není ztrátou, ale ziskem. A právě taková víra dává člověku sílu prožít život v radosti a pokoji. Dává smysl našemu bytí, přináší radost ze života a bere strach ze smrti. Existují hodnoty důležitější než samotný život na zemi, perspektivy, které se před věřícím otevírají právě skrze smrt. Dietrich Bonhoeffer to vyjádřil slovy: „Důležitější je to, že Ježíš zemřel, než to, že já umírám. A to, že Kristus vstal z mrtvých, je jediným základem mé naděje, že i já vstanu z mrtvých v poslední den.“

Apoštol Pavel proto nespekuluje o tom, kde jsou ti, kteří nás předešli, kde se nacházejí nebo kde je máme hledat. On s jistotou vyznává, že až my sami odejdeme z tohoto světa, Ježíš bude stále Pánem! Naším Pánem!

Nový zákon mluví o novém nebi a nové zemi, ale nesdílí žádné konkrétní místo. Nedává nám GPS souřadnice. Pro Pavla bylo totiž mnohem důležitější než přesné místo jedno jméno - jméno Ježíše Krista. Proto říká: „Život, to je pro mě Kristus, a smrt je pro mě zisk.“ A právě proto žijme už zde a nyní tak, aby náš život ukazoval: Život je pro mě Kristus.

Rád čtu rozhovory a příběhy ze sportovního prostředí. Jednoho času mě zaujal příběh profesionálního hráče baseballu Breta Butlera, známé postavy a jednoho

z nejlepších středopolařů. V roce 1990 přestoupil z týmu San Franciska do týmu svých rivalů, řekněme něco jako z Trince do Vítkovic. Začala nová sezóna a přišlo na řadu derby.

Butler byl ve svém předchozím působení velmi oblíbený. Pomohl mnoha skvělými zákroky, a když na začátku oznamovali sestavy, při zmínce jeho jména všichni začali vášnivě tleskat a skandovat. I když už hrál v jiném dresu, stále cítili, že je „jejich“.

Tehdy udělal Butler něco zajímavého. Když uslyšel jásot davu, přistoupil ke svému novému manažerovi, jméno není podstatné, a před zraký desítek tisíc fanoušků jej objal. Jásot se okamžitě změnil v bučení a urážky.

Po zápase se ho novináři ptali, proč to udělal. Bret Butler odpověděl: „V San Francisku jsem prožil krásné období. Ale teď jsem jinde. Chtěl jsem, aby všichni věděli, že nehraji na obě strany. Teď jsem v týmu Dodgersů.“

Můžeme na to mít různé názory, ale... víte, já pevně věřím, že když se člověk stane křesťanem, musí právě takto „obejmout“ Ježíše – v přítomnosti své rodiny, přátel, spolupracovníků, celého okolí. Musí si ve svém srdci ujasnit a také to dát najevo, v jakém týmu je. To znamená zpřetrhat vztahy s přáteli, ale zpřetrhat vazby se vším, co jde proti křesťanství. On nás miluje tak moc, že pro nás dal svého Syna. A my? Dokážeme ho obejmout před svými přáteli? Vyznat ho lidem? Ukázat, že život je pro mě Kristus?

Naše vzpomínka na ty, kteří nás předešli, a vědomí, že Kristus je život, ve mně probouzí hlubokou vděčnost. Vděčnost za životy těch, kteří nám už nejsou na blízku. Zároveň obrací mou pozornost k těm, kteří tuto naději zatím nepoznali. S pokojem a radostí v srdci chci nést naději věčného života všem, kdo jsou ochotni naslouchat. Neboť platí: „Život, to je pro mě Kristus, a smrt je pro mě zisk.“ Amen.

Pane Ježíši, jestli mám na této zemi ještě něco dokončit, dej mi milost, abych to mohl vykonat. A až nadejde chvíle, dovol mi se Simeonem radostně vyznat: „Nyní propouštíš v pokoji svého služebníka, Pane, podle svého slova.“ Ale i kdybys mě povolal dříve, než splním všechny své úkoly, chci to přijmout z tvých rukou. Jen tě prosím, Pane, nenech mě odejít nepřipraveného.

„Navždy chci zpívat o tvém milosrdenství, neboť jsi mě zachránil před smrtí a ukázal mi cestu života.“

Jan Fojcik
pastor

Význam našich evangelických hřbitovů

Vzpomínkové rozjímání při památce našich zesnulých

Evangelické hřbitovy před rokem 1848

Po období přísné rekatolizace, ve 2. polovině 17. století, začínají vznikat evangelické hřbitovy při prvních evangelických farních kostelech. Nejprve u milostivého kostela Ježíšova v Těšíně, začátkem 18. století, později, po roce 1782 při tolerančních chrámech v Bludovicích, Bystřici, Komorní Lhotce.

Teprve revoluční události roku 1848 a jmenovitě „Císařský patent“ ze 4. března 1849 umožnil našim předkům zakládat novou síť konfesních hřbitovů. Ku příkladu, pod záštitou tolerančního sboru v Bystřici vznikly nové evangelické hřbitovy v Lyžbicích (1849), Košariskách (1850), Nýdku (1864), Tyře (1868), v Karpentné (1878). Tento trend byl příznačný i pro další toleranční sbory a jejich dceřiné obce.

Genezi vzniku těchto „porevolučních“ evangelických hřbitovů si můžeme uká-

zat na příkladu jednoho z průkopníků.

Evangelický hřbitov v Lyžbicích 1849

Na žádost obce přijíždí do Lyžbic dne 2. října 1849 okresní komise z Těšína a schvaluje pozemek pro založení hřbitova jako vyhovující. Už 6. listopadu 1849 je toto rozhodnutí stvrzeno i oficiálním dokumentem. Tento papír patří k nejstarším dochovaným obecním listinám Lyžbic, je uložen ve Státním okresním archivu ve Frýdku-Místku. Administrativní poplatky za vyřízení povolení hřbitova vyšly obec na 21 zlatých a 6 krejcarů.

Do čela vedení hřbitova je zvolena tzv. „gmina cmentarna“ – hřbitovní výbor. Šlo nejčastěji o osoby, které byly v té době zvoleny i do obecní samosprávy. Tehdejší starosta Lyžbic, Paweł Mrózek, vedl místní hřbitovní výbor více než třicet let, od roku 1861, kdy byla postavena i evan-

gelická škola už jako rozšířený výbor „hřbitovně - školní“.

Evangelický hřbitov v Lyžbicích za 1. republiky

Po 1. světové válce obec Lyžbice zaměstnávala hrobníka, zvoníka a zpěváka na pohřbech. Kurátorem hřbitovně školní rady byl od roku 1925 zvolen ředitel místní školy Jan Gabryš. Od roku 1933 se o školu a hřbitov starali presbyteri, kteří byli za Lyžbice zvoleni do staršovstva evangelických sboru v Bystřici a Trinci. Pro zajímavost, hřbitovní správa měla na starosti i funkci „ohledávače zesnulých“ až do vzniku ČSR, kdy tuto práci převzal lékař. Dr. Hubáček z Trince. K dalším zajímavostem patří i pohled do ceníku služeb, spojených s pohřby.

Kolik stál pohřeb za první republiky?

V roce 1920 byly ceny schváleny takto:

1. Pohřební kázání 50 Kč
2. Vykonání pohřbu 30 Kč
3. Proslov u domu zesnulého 20 Kč
4. Cesta s pohřebním průvodem do půl hodiny 10 Kč, nad půlhodiny 20 Kč

Roku 1926 byl poprvé vytyčen plán hřbitova, od roku 1927 se číslují hrobová místa.

Další poplatky, údaj z roku 1934

Zvonění 48 Kč, hrobové místo 20 Kč, zhotovení čísla na hrobové místo 10 Kč, poplatek za zpěváka a jeho žáky 70 Kč, vykopání hrobu 60 Kč

Truhla vyšla na 200 Kč, řidič pohřebního vozu s koňmi bral za službu 70 Kč, za pohřební automobil a 4 nosiče se platilo 120 Kč.

Zbývá dodat, že evangelický hřbitov v Lyžbicích dodnes vede a spravuje evangelický sbor, už ne ten v Bystřici, ale v Trinci.

Význam hřbitovních samospráv

Díky nabytým zkušenostem v menších místních radách byli naši předci připraveni převzít do správy i větší celky. Jinými slovy, v místech, kde fungovaly evangelické školní a hřbitovní správy, tam později často vznikly i nové samostatné farní sbory, jak je známe dodnes. V Lyžbicích samostatný sbor nevzniknul, ale v mnoha dalších obcích ano, vzpomeňme Třanovice, Gutý, Nebory, Suchou, atd. Pokud jsem nezmínil váš sbor, koukněte do jeho historie a napište nám, zda je to i váš případ, případ obyčejných gazdů, kteří začínali správou evangelického hřbitova a školy, aby později jejich nástupci založili farní sbor, jehož jste dnes součástí.

Vlastimil Ciesar, pastor

Smíření napříč časem, generacemi a národy

O setkání dvou žen, mladé Slezanky a staré sudetské Němky, do jejichž osudů zasáhly nenávist a hrůzy 2. světové války. K setkání došlo 8. 6. 2025 v Regensburgu u prezentačního stánku Iniciativy smíření Bruntál/Freudenthal na 75. Sudetoněmeckém sjezdu (75. Sudetendeutscher Tag – www.sudeten.de). Iniciativa smíření Bruntál/Freudenthal vznikla v roce 2016 při Křesťanském společenství Tesalonika, z. s. v Bruntále s cílem vypořádat se křesťanským způsobem s vyhnáním sudetských Němců a jeho dopady na bruntálský region a najít cesty ke smíření žijících odsunutých Němců a jejich potomků s českými krajany z Bruntálska.

Přišla úplně nakonec. Elegantní dáma v slušivém plédu. Poté, co se porozhlédla, jsem jí položila onu zdvořilostní otázku: odkud pochází. K odpovědi neměla daleko. Vyprávěla o Praze, o osmém květnu roku pětáctýřicátého. Tok slov a myšlenek byl rychlý a nezastavitelný. Stěží jsem vnímala veškeré detaily osmdesát let starých událostí. Německá slova ke mně doléhala z úst ženy, která na mě zpřímá hleděla skrze kulaté brýle se zlatavými obroučkami. Vlasy měla perfektně upravené, svázané decentní čelenkou, dva vlnité prameny ji lehce lemovaly obličej. Tvář, oči i rty precizně nalíčený. Z dálky bych jí hádala něco málo přes padesát, ale podle mých rychlých výpočtů musí mít více než osmdesát.

Osmý květen neměla vůbec přežít. Spád událostí a tok nenávisti byl příliš rychlý. Němce tehdy vyhazovali z okna. Ji a její matku měl potkat stejný úděl. Zázrakem vyvázly. Utekly. Za hranice vlastní země a vlastních sil. Musely, aby přežily. A pak přežívaly. Nemilované v cizí zemi. Z pražské noblesy do absolutní bída. Ze společenských salónů do chléva.

Uprostřed všech těch vyslovených paradoxů ke mně vztáhla ruku. Vzápětí jsem ji stiskla. Držela mě tak pevně jako už dlouho nikdo ne. „Zur Versöhnung, ke smíření,“ řekla sebejistě a já jsem na ni upřela hluboký pohled. Naše ruce zůstaly spojené. Nebyl to jen letmý okamžik. Abychom si obě mohly do hloubi uvědomit vážnost slov a dané chvíle. Vyplavené emoce v ní znovu probudily tok dávných vzpomínek a začalo nové vyprávění. Cesta ke smíření má totiž dlouhý příběh a vede přes mnoho výmolů. Ale teď tu stojíme spolu, blízko cíli.

Tiše vzpomínám i já. Moje babička je skvělým vypravěčem. Pamatuji už z dětství stále opakovaný příběh o prastrýci Oswaldovi, jediném synu z pěti dětí. Mí

polští předci byli nuceni přijmout německou národnost, aby zachránili nejen své majetky a nebyli odvečeni na nucené práce do Německa. Oswald ale musel následně narukovat do Wehrmachtu. Bojovat za národ, k němuž ve skutečnosti nepatřil. Byl ještě velmi mladý. Padl. Jeho otec o tom nikdy nemluvil. Bolest nad ztrátou jediného syna byla příliš velká. Prateta Marie nepodepsala. Chtěla zůstat Polkou. Stálo ji to málem život. Na nucené práce do Německa musela. Bylo jí dáno se vrátit. Našla zcela vyrabovaný dům. Začínala znovu s ochromeným zdravím a doživotním traumatem. Tyto bolestné válečné zkušenosti došly až k mým uším, k třetí

poválečné generaci. Jako by teď dávné příběhy ožívaly v nových barvách a konturách. Je to přece i můj příběh, příběh mé rodiny, mých předků, mého národa. I nás to stálo spoustu bolesti, ztrát a slz. I my máme co odpouštět.

Stisk rukou pozvolna polevuje a hovor utichá. Ráda bych té ženě něco věnovala. Vztahuji se k potištěnému papíru, který leží na stole přede mnou. Prosbu o odpuštění, za mě, za nás, za Čechy, za vše, čím jsme poškodili německý národ a byli jim zdrojem smrti a bolesti. Předávám jí tu deklaraci černé na bílém. Jemně skloním hlavu a vidím, jak jí po tvářích stékají slzy. A znovu popisuje všechny ty hrůzy a bolesti poválečných let. Stojíme tam a pláčeme spolu. Pláčeme nad bídou světa, nad Němci, nad Čechy, nad promarněnými životy, nad smrtí, vyhnáním, utrpením, nenávistí, nad všemi pokřivenými ideologiemi světa, které rozsévají smrt. Chytnu ji kolem ramen ke vzájemnému porozumění oné nezměrné tíže. Obejmeme se na znamení toho, že to břemeno neseme spolu. Češi a Němci. Je to náš společný příběh. Příběh o nenávisti, odpuštění a smíření.

*Pavlaína Lakomá
Iniciativa smíření Bruntál/Freudenthal
www.freudenthal.cz
freudenthal@tesalonika.cz*

Pozostają we wdzięcznej pamięci

Pięć lat temu, w 2020 roku, Kościół Ewangelicko-Augsburski doświadczył w wyniku pandemii kilku bolesnych strat: 7 października zmarł ks. radca Piotr Wowry, 8 października zmarł biskup Jan Szarek, 13 października zmarł ks. Emil Gajdacz. Pozostali w naszej wdzięcznej pamięci.

Wymienieni powyżej duchowni zostawili wiele wspaniałych śladów swej zaangażowanej służby nie tylko na terenie Diecezji Cieszyńskiej, w której przede wszystkim służyli, ale w całym Kościele, społeczeństwie i na płaszczyźnie międzynarodowej. Wspominając, dziękujemy Bogu, że byli, jakimi byli i w jaki sposób pomnażali w swym życiu otrzymane od Boga talenty. W październiku br. przypomnieni zostali podczas nabożeństw w kościołach w Dzięgielowie, Ustroniu oraz Bielsku-Białej.

Ks. radca Piotr Wowry

Urodził się w Cieszynie 12 czerwca 1963 roku. Po studiach teologicznych w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie został ordynowany na księdza 13 grudnia 1987 roku w Świętochłowcach przez bp. Ja-

nusza Narzyńskiego. Po wikariacie w parafii Św. Trójcy w Warszawie (1987-1990) i w Ustroniu (1990-1993), został w Ustroniu proboszczem pomocniczym (1993-2007), a następnie w roku 2007 wybrany proboszczem parafii ewangelickiej w Ustroniu. Był inicjatorem i prezesem Ewangelickiego Stowarzyszenia Maria-Marta w Ustroniu, zrzeszającego osoby niepełnosprawne, ich rodziny i przyjaciół. Od 2007 roku był wiceprezesem Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Ekumenicznego w Ustroniu. Wspierał ekumeniczne działania na rzecz jedności chrześcijan na terenie miasta, powiatu i regionu poprzez organizowanie nabożeństw ekumenicznych, uroczystości patriotycznych, prelekcji, wystaw, licznych koncertów na rzecz środowiska. Za dzia-

łalność na rzecz drugiego człowieka w roku 2018 został odznaczony Złotą Odznaką „Za zasługi dla województwa śląskiego”. W latach 2007-2016 był radcą Diecezji Cieszyńskiej. Od 2016 roku był radcą Konsystorza oraz członkiem Synodu Kościoła XIV kadencji.

Bp Jan Szarek

Urodził się 13 lutego 1936 r. w Bielsku-Białej. W latach 1956-1960 studiował teologię ewangelicką w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. 25 września 1960 roku został ordynowany na du-

chownego przez bp. Andrzeja Wantułę w rodzinnym kościele Zbawiciela w Bielsku. Przez dziesięć lat pełnił służbę w Diecezji Mazurskiej będąc wikariuszem w Nawiadach k. Mrągowa, a następnie administratorem i proboszczem parafii w Giżycku. W 1970 roku zrezygnował ze stanowiska proboszcza w Giżycku i został wikariuszem w Bielsku, u boku ks. seniora Adama Wegera. W 1975 roku został wybrany drugim proboszczem bielskiej parafii. 25 listopada 1979 roku został konseniorem Diecezji Cieszyńskiej. 14 września 1980 roku wybrany I proboszczem parafii w Bielsku, a 16 września 1980 roku został seniorem Diecezji Cieszyńskiej. Wprowadzenie w urząd nastąpiło 28 grudnia 1980 roku. Jako senior diecezji był inicjatorem i współorganizatorem wielu nowych form pracy; m.in. w 1983 roku powołał do życia pierwszą ewangelicką księgarnię „Logos” w Cieszynie, od 1987 roku pod jego kierownictwem był budowany Ośrodek Wydawniczy „Augustana”, otwarty w 1992 roku. Jako przewodniczący Diecezjalnej Komisji Ewangelizacyjnej, a od 1985 roku przewodniczący Synodalnej Komisji Ewangelizacyjnej, był współorganizatorem dorocznych Tygodni Ewangelizacyjnych w Dzięgielowie. W latach osiemdziesiątych był także wiceprzewodniczącym Śląskiego Oddzia-

łu Polskiej Rady Ekumenicznej. 6 stycznia 1991 roku Synod Kościoła wybrał ks. seniora Jana Szarka na urząd Biskupa Kościoła, co było jednoznaczne z objęciem także stanowiska Prezesa Synodu Kościoła i Prezesa Konsystorza. Akt konsekracji i wprowadzenia w urząd miał miejsce 3 maja 1991 roku w kościele Św. Trójcy w Warszawie. Swój urząd pełnił do 6 stycznia 2001 roku. W 1993 roku bp Jan Szarek został wybrany prezesem Polskiej Rady Ekumenicznej, funkcję tę pełnił do 2001 roku. W marcu 2000 roku Synod Kościoła wybrał go na pierwszego prezesa Diakonii Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP. Funkcję tę pełnił do 2005 roku. W uznaniu szerokiej i zaangażowanej działalności społecznej bp Jan Szarek został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, a w 2000 roku Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski w uznaniu zasług w dziedzinie ekumenicznej oraz za wkład w pojednanie pomiędzy Kościołami i narodami. Był doktorem honoris causa Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej. W 2007 roku otrzymał nagrodę „Zwiastuna Ewangelickiego” im. ks. Leopolda Otto za inicjatywę budowy Ośrodka Wydawniczego „Augustana” w Bielsku-Białej. W 2016 roku bp Szarek został uhonorowany Śląskim Szmaragdem „za umiejętność odczytywania znaków czasu i konkretne oraz skuteczne podejmowanie wyzwań; za budowanie mostów pojednania między narodami, chrześcijanami i religiami oraz za przeprowadzenie Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w trudnym okresie przemian na drogę spokojnego rozwoju i działania”.

Ks. dyr. Emil Gajdacz

Urodził się 28 września 1940 r. w Goleiszowie. Po ukończeniu studiów teologicznych w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej podjął pracę katechety w Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Cieszynie, a w 1970 roku

został ordynowany w rodzinnym Goleiszowie na duchownego i mianowany wikariuszem cieszyńskiej parafii. Jako członek Konsystorskiej Komisji Wychowania Chrześcijańskiego przez wiele lat organizował w Dzięgielowie bezpłatne kursy katechetyczne dla wolontariuszy. Skupiał się na pracy z dziećmi, chorymi i niepeł-

nosprawnymi. Przygotowywał książki dla najmłodszych i materiały rekolekcyjne. W 1983 roku został wybrany proboszczem pomocniczym Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Cieszynie, a w 1984 roku mianowano go duszpasterzem Diakonu Żeńskiego „Eben-Ezer” w Dzięgielowie i dyrektorem działającego tam Domu Opieki „Emaus”. W 2001 roku uruchomił Dom Seniora „Emaus-2”. W 1997 roku przyczynił się do powstania w Dzięgielowie Centrum Misji i Ewangelizacji. W tymże roku rozpoczął z ramienia diakonatu organizowanie bezpłatnych, ponadwyznaniowych kursów opieki nad chorym geriatrycznym. W 2005 roku został mianowany proboszczem-administratorem nowo powstałej Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Dzięgielowie. Za propagowanie dzieła diakonii na Ziemi Cieszyńskiej otrzymał w 2008 roku statuetkę „Miłosiernego Samarytanina” jako nagrodę główną Diakonii Polskiej. W 2016 roku otrzymał laur Srebrnej Cieszyńianki za zaangażowanie w prace społeczne, rozwój i promocję regionu Śląska Cieszyńskiego przyznawaną przez samorządy Ziemi Cieszyńskiej.

Źródło: cieszyńska.luteranie.pl

Impuls Week v Návsí

Ve dnech od 23. do 27. června 2025 se v náveském sboru uskutečnila evangelizační akce Impuls Week, zaměřená především na žáky II. stupně základní školy. Impuls Week je skvělým mostem k navázání nových přátelství a zároveň otevřením se jako dorost a mládež pro mladou nevěřící generaci z okolí. Cílem je pozvat tyto mladé lidi na dorost, kde mohou dále poznávat Boha a objevovat, co znamená pravé křesťanství.

Stejně jako v minulém roce přijeli bratři a sestry z Norska, kteří společně s členy dorostu a mládeže tvořili organizační tým. Dopoledne Norové navštívili místní školy, kde představili Norsko a spolu s českým týmem vedli konverzace v angličtině. Žáci poté byli zváni na odpolední program, v jehož rámci byly připravené

různé zajímavé aktivity (vodní fotbal, airsoft, norský večer, volejbalový turnaj, vyrábění aj.). Snahou bylo vytvořit otevřené a přátelské prostředí pro rozhovory a sdílení víry.

Každý den vyvrcholil společnou večerí, před kterou zaznělo osobní svědectví, sdílení evangelia a modlitba. Pevně věříme, že zaseté Slovo si Pán použije ke své oslavě a že Duch svatý bude nadále pracovat v těchto srdcích. Měli jsme radost, že po minulém Impulsu byli lidé, kteří se rozhodli začít chodit na dorost a letos mohli sloužit nově přicházejícím.

„Nestydím se za evangelium: je to moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale také pro Řeka.“ (Ř 1,16)

Marek Kantor

Táborové léto 2025 na Ukrajině

16 letních akcí, tisíc ovlivněných mladých životů

Tomasz a Miriam Chmielovi slouží jako misionáři na Ukrajině již od roku 2007. V rámci organizace Josiah Venture se věnují práci s mladými lidmi a pomáhají místním církvím organizovat letní tábory, které přinášejí naději, přátelství a poselství evangelia.

I přes válečný stav na Ukrajině naše služba dále pokračuje. Děkujeme Bohu, že jsme i letos mohli pomoci zorganizovat 16 letních táborů – 15 pro mládež ve věku 13-24 let a jeden rodinný

tábor pro sbor ve Lvově. V létě přijelo 77 dobrovolníků z Česka, Slovenska, Anglie a Německa a 13 dobrovolníků z USA. Jen s úžasem a vděčností si uvědomujeme, že na těchto kempch mělo zhruba 1 000

účastníků možnost slyšet evangelium, a osobně tak zakusit tu dobrou zprávu, kterou nám Ježíš vložil do srdce. To vše se mohlo uskutečnit díky finanční a modlitební podpoře štědrých dárců a sborů.

Kemp – čas odpočinku a naděje

Na táborech jsme letos přivítali i sbory z oblastí velmi blízko frontové linie. Jeden z nich málem nemohl dorazit kvůli plánované nucené evakuaci v jejich regionu, další zase dlouho sháněli vlakové jízdenky a podařilo se jim je získat až pár dní před začátkem. Během léta jsme zároveň slyšeli zprávy o útocích dronů a raket na města, odkud mnozí mladí lidé pocházejí. Pro některé z nich byl tábor první chvílí od začátku války, kdy nemuseli poslouchat sirény varující před nálety. A i pro teenagery ze západu země to byl vítaný čas – možnost na pár dní odložit tíhu každodenního života a prostě si odpočinout.

Společný program a večerní setkání

Každý den si účastníci mohli vybrat z pestré nabídky workshopů a aktivit, které připravili zahraniční misionáři. Nechyběly různé sporty, hudební dílny, konverzační angličtina, stolní hry, tvorba videí i další kreativní činnosti. Kromě toho se táborníci vydávali na výlety do hor, užívali si koupání v bazénu nebo v jezerech a měli možnost načerpat novou sílu a prožívat společné chvíle přátelství a obnovy.

Večerní program pak přinášel nejen hudbu a tanec, ale především prostor pro sdílení příběhu apoštola Pavla. Účastníci mohli sledovat, jak se realita jeho života proměnila po setkání s Ježíšem. Co to znamenalo pro Pavlův život? A co to může přinést do života mně?

Real Life – víra v každodenním životě

Záměrem letošního tématu *Real Life* bylo ukázat, že vztah s Kristem je víc než jen text v Bibli, víc než setkání na bohoslužbách a víc než náboženské úkony. Je to naše každodenní realita. Proto byl na kempu kromě promluv o životě apoštola Pavla kladen velký důraz také na osobní svědectví, která přinášeli jak zahraniční misionáři, tak i ukrajinští vedoucí.

Diskuze, malé skupinky a právě tato svědectví pomáhaly mladým lidem rozpoznat, že víra není jen něco, co se učíme znát, ale něco, co můžeme skutečně žít – ve škole, v rodině i v komunitě. Osobní vztahy a silná přátelství, která na kempu vznikala, přinášela naději do těžkých podmínek a pomáhala nacházet smysl

i odvahu pro konkrétní kroky v každodenním životě.

Poděkování

Touto cestou chceme poděkovat celému vedení SCEAV v čele s biskupem Mgr. Tomášem Tyrlikem za podporu naší práce na Ukrajině. Prosíme o mod-

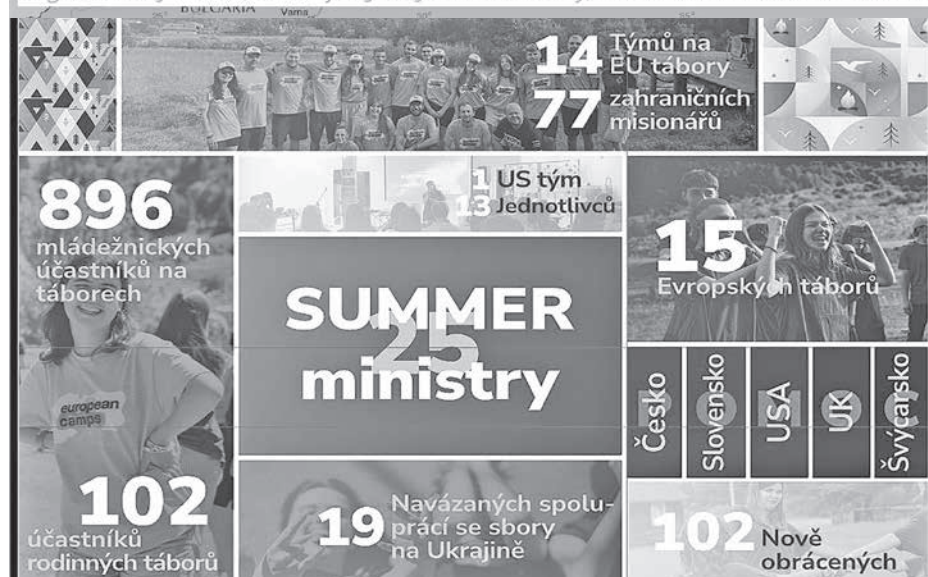
litby i za příští rok, kdy pevně věříme, že budeme mít možnost přinést evangelium ještě většímu počtu mladých lidí po celé Ukrajině.

Tomasz Chmiel

Barevné fotografie z táborů na Ukrajině najdete na str. 19.

Loga označují města, ze kterých jsou jednotlivé sbory, ne místa konání letních táborů.

Boží cesty

Mezi naše oblíbené sborové akce patří každoroční víkendovka v Malenovicích. Je to čas, kdy můžeme být více spolu, sdílet se a pozvat i zajímavé hosty. Letos nás s přednáškou navštívil Petr Hušť. I když jsem se právě v ten den nemohl osobně zúčastnit, už jen zprostředkované vyprávění o jeho obětavé humanitární pomoci Ukrajině

mě velmi povzbudilo. Jak jej Pán chránil, jaké mu otevřel možnosti k službě a jaké zázraky mohl zakoušet. Je skvělé slyšet, že Pán jedná!

Po nějaké době mě můj blízký kamarád Luboš překvapil informací, že se mu Petr Hušť znovu ozval s nabídkou spolupráce. Vnímá na víkendovce otevřená srdce. A to prý není vždycky pravidlem.

Navrhl, zda by na Ukrajinu neprijela skupinka našich dobrovolníků, která by se setkala s křesťany z ohrožených oblastí. Ti se totiž chystali na týdenní pobyt na Zakarpatskou Ukrajinu, kde je relativně bezpečno, aby si mohli odpočinout od neustálých varování před nálety a všudypřítomného nebezpečí. Pocházejí totiž z města Sumy, které je vzdáleno od ruských hranic asi 30 km. V podobné vzdálenosti probíhá i fronta. Válka je tam na dosah.

Cílem cesty bylo vyjádřit těmto křesťanům podporu a také přemýšlet o možné dlouhodobější spolupráci. Myšlenka to byla zajímavá – ale kdo by jel? A těch dalších „ale“ jsem tehdy viděl více.

O této nabídce pak Luboš mluvil i na presbyterstvu. Pozitivních ohlasů bylo více než výzev k opatrnosti. I ze strany našeho biskupa Tomáše, který byl přítomen. Dohodli jsme se, že se budeme modlit a Luboš začne hledat, kdo by mohl jet.

Za pár dní jsem se od Luboše dozvěděl, že už má prvního člena výpravy. Psal našemu čerstvě zvolenému pastoru Michalovi a ten mu z dovolené odpověděl, že by rád jel. Tedy, ještě se u nás ani neohrál a už jde do takové výzvy!

Česká misionářka Jana, která měla výjezd koordinovat, přes Luboše vzkazovala: „*Nemůžu nic garantovat, situace na Ukrajině se mění každý den, ale můžu vám zaručit, že kdo se rozhodne jet, zažije opravdové povzbuzení od Pána.*“

Já nejsem žádný dobrodruh, navíc mám spíše introvertní povahu, takže ne navazuji jednoduše nové vztahy, také nevládnou mluvit cizími jazyky, ale zmínka o povzbuzení mě chytla za srdce. A tak jsem s mírným chvěním v žaludku Lubošovi napsal, že uvažuji, že bych se také přidal.

O pár týdnů později jsme seděli v plně naložené Lubošově oktávce (kam se vešly kromě dárků pro všechny účastníky pobytu také naše kufry, kytara a cajon) a modlili se za zdárnou cestu. Naši tříčlennou chlapeckou sestavu doplnily ještě

dvě mladé sestry – Kristi a Ali. Byli jsme holkám moc vděční za odvahu jet, zvláště když jsme se dozvěděli, že většina účastníků budou matky s dětmi.

Cesta proběhla bez větších komplikací. V cíli nás přivítal přátelivý hotel s nesmělými úsměvy účastníků, vřelý ukrajinský pastor s manželkou a mladá veselá parta dalších česko-australských dobrovolníků v čele s Janou. Dobrodružství mohlo začít a chvění v břiše postupně ustupovalo.

Prožili jsme čas u společných rozhovorů (a velké díky především Michalovi za jeho jazykovou vybavenost), modliteb a chval. Slyšeli jsme silná svědectví – třeba o tom, jak se pastor chodí na frontu modlit za vojáky a rozdává Bible. Téměř nikdo jej neodmítá. Nebo svědectví jedné účastnice, které výbuch bomby těsně před odjezdem rozbil okna a ona přesto vše nechala být, aby mohla odjet. Viděli jsme záběry z kokpitu pilota, který je bratrem jedné další účastnice.

Nechyběly ale také různé zábavné aktivity nejen pro děti (tvoření, hry, fotbal, návštěva Dinoparku nebo termálních lázní). Je fajn se trochu odreagovat a zasmát.

O humor se staral i veselý majitel hotelu, který je sám aktivně zapojený do humanitární pomoci. „Ty ještě žiješ, pastore?“ vítal s úsměvem ukrajinského bratra pastora. „On se musel na semináři moc špatně učit, když ho Pán poslal zrovna do Sum,“ žertoval. „My tady musíme mít humor,“ vysvětloval nám – a já tomu rozumím. Ledy se prolomily.

Pozval nás na výbornou večeři ve společnosti biskupa církve, rektora Kyjevského biblického semináře a dalších zajímavých osobností. Slyšeli jsme další poutavá vyprávění. Například o tom, jak všichni biskupa varovali, aby se přestěhoval do bezpečnějšího Kyjeva, protože působil více na východě. On si však pro jistotu – kdyby Rusové postoupili a most byl vyhozen do vzduchu – schoval na břehu řeky loďku a na druhé straně kolo. Vyprávěl také o zázracích z počátku invaze, kdy se rozhodli pomáhat potřebným.

Velmi nás oslovilo vyprávění rektora o tom, jak obrovsky vzrostl kredit místních evangelických sborů, které se staly útočištěm a pomocí uprchlíkům a potřebným. „Dnes není čas pořádat evangelizace na stadionech,“ řekl, „ale čas sloužit těm, kdo trpí. K tomu nás Pán nyní volá – a to dnes lidi oslovuje.“

Navštívili jsme také velice zajímavého konstruktéra bugin, které jsou určené pro odvoz zraněných přímo z fronty. S nadšením nám vyprávěl, jak dokáže s minimálními náklady zkonstruovat velice potřebné pomocníky. Měli jsme možnost je vyzkoušet přímo v terénu, byl to parádní zážitek.

Pobyt se pomalu blížil ke konci a my jsme byli zahrnuti poděkováními. Raději bychom ale chtěli poděkovat my.

Děkujeme, stateční bratři a sestry, jste pro nás v mnohém vzorem!

Děkujeme tobě, Pane, tvé světlo ve tmě svítí a tma jej nepohltila.

Děkuji vám, přátelé, že jsem s vámi mohl jet!

Ben

Epilog

Vždy v pondělky ráno míváme v práci poradu. Po mém návratu mě šéf vyzval, ať řeknu pár slov o našem výjezdu na Ukrajinu. Tak jsem pár svědectví „vypotil“. A šéf pak poradu ukončil slovy: „Tak už jen nezbyvá než doufat, že ten tvůj Nejvyšší tu hrůzu zastaví.“

Děkuji, Pane, za tyto příležitosti. Věřím, že to máš ve své moci!

Čokoládový puding

Bytem se ozve ostrý zvuk zvonku.

„Ach jo, už zase...“ povzdychne si maminka a jde ke dveřím. S napětím otevře a uvidí Filipa. Ten má slzy na krajíčku a ušmudlanou rukou si otírá usmrkaný nos.

„Mamíí, když oni mě pořád zlobí...“ říká zklamaně a slzy, které doteď zadržoval, už mu stékají po tváři.

Maminka se skloní k Filipovi, setře mu slzy. „A copak ti dělájí?“ ptá se, a přitom ho obejmě kolem ramen.

„Tomáš mi pořád bere balón, Radek mi nastavil nohu a Láďa se tomu ještě smál. Pořád mi dělají naschvály,“ souká ze sebe Filip.

„Ale, Filipku, to se nemůžeš nějak domluvit? Zkus to ještě jednou, jo? Když kluci uvidí, že se s nimi jen chceš kamarádit a myslíš to dobře, tak věřím, že už to klapne!“ snaží se ho povzbudit mamka.

Filip těžce polkne. Pak ale přikývne, odhodlaně zatne zuby, otočí se a rozběhne se zpátky na hřiště.

„Noo, to jsem zvědavá,“ pomyslí si maminka a zamíří rovnou do kuchyně. Tuší, že bude potřebovat pomoc zahnat Filipův smutek. A na to je nejlepší, kromě obejmutí, něco dobrého k snědku. A Filip má nejradši čokoládový puding. Takže bere mléko, cukr...ale ani nestačí otevřít pudingový prášek a musí běžet otevřít dveře. Tentokrát na ně totiž někdo buší jako o závod.

„Mami, já už nevím, co mám dělat. Když oni mě pořád otravují, dělají naschvály!“ stěžuje si, ale jedním dechem dodává: „Ale já už si to nenechám líbit. Jsem o půl hlavy větší než Láďa a svaly mám určitě větší než ten hubeňour Tom. Já si to s nimi prostě vyřídím ručně!“

„Fildo, myslíš, že je to dobrý nápad? Jako první mě totiž na-

padá, že kluci jsou tři, budou proti tobě mít převahu. Ale taky si vzpomeň, co vás učila poslední paní katechetka na náboženství.“

Filip zapátrá v paměti: „Nedej se přemoct zlem, ale přemáh zlo dobrem! Někde v listě Římanům je to zapsáno.“

„Hele, tak teď mě napadlo... zrovna dělám čokoládový puding. Co kdybych ho udělala víc i pro kluky? Vytuním ho piškoty a kousky čokolády. Zkus za nimi zajít a pozvi je k nám na tu dobrotu. Možná je pak přejde chuť, aby ti dál ubližovali.“

Filip zaraženě stojí, přemýšlí, ale nakonec souhlasně přikývne. „Zkusím to! Ale ještě se jdu nejdřív pomodlit, abych to zvládl.“

Jak asi dopadne Filipův pokus o smíření? Věřím, že dobře. Každopádně, určitě lépe, než kdyby se Filip s kluky rovnou zkusil bít.

Se zlem je to tak, že když tě někdo provokuje a ty mu nějakým způsobem vrátíš to, co ti provedl, tak se dostaneš do začarovaného kruhu. Protože ten druhý člověk má zase důvod něco oplatit tobě. Je to těžké. Ani dospělí nejsou lepší, právě takhle začínají velké hádky, nebo dokonce i války. Svět potřebuje lidi, kteří se budou snažit přemáhat zlo dobrem. Pán Bůh to moc dobře ví...

Lenka Sikorová

Grudzień 2025

1	pn	1 P 1,8-13	Za 1,1-6
2	wt	Hbr 10,32-39	Za 1,7-17
3	śr	Kol 1,9-14	Za 2,1-9
4	cz	1 Tes 5,1-6	Za 2,10-17
5	pt	Ez 37,24-28	Za 3,1-10
6	sb	Flp 1,3-11	Za 4,1-14
7	nd	Łk 21,25-33	Mt 24,1-14
8	pn	Iz 25,1-5	Za 5,1-11
9	wt	Obj 2,1-7	Za 6,1-8
10	śr	2 Kor 5,1-10	Za 6,9-15
11	cz	Jr 31,1-7	Za 7,1-14
12	pt	Łk 22,66-71	Za 8,1-13
13	sb	1 Tes 4,13-18	Za 8,14-23
14	nd	Łk 3,1-20	Iz 45,1-8
15	pn	Mt 3,1-6	Za 9,9-12
16	wt	Mt 3,7-12	Za 12,9 - 13,1
17	śr	So 3,14-20	Za 14,1-11
18	cz	2 Kor 1,18-22	Ml 1,1-5
19	pt	Iz 11,10-13	Ml 1,6-14
20	sb	Jr 30,8-11	Ml 2,1-9
21	nd	2 Kor 1,18-22	Ez 17,22-24
22	pn	Obj 22,12-21	Ml 2,10-16
23	wt	Iz 7,10-14	Ml 2,17 - 3,12
24	śr	2 Kor 1,18-22	Ez 37,24-28
25	cz	Tt 3,4-7	J 3,31-36
26	pt	Mt 1,18-25	Hbr 10,32-39
27	sb	J 21,20-24	J 1,1-5
28	nd	Jb 42,1-6	Iz 63,7-16
29	pn	1 J 4,12-16	J 1,9-13
30	wt	Iz 63,7-14	J 1,14-18
31	śr	Hbr 13,8-9	Łk 12,35-40

Grudzień 2025

„Ale dla was, którzy boicie się mojego imienia, wejdzie słońce sprawiedliwości z uzdrowieniem na swoich skrzydłach.” (Mt 3,20a)

Piękne słowa obietnicy, skoro jednak poprzedzone są słówkiem „ale”, znaczy to iż należy bezwzględnie wziąć pod uwagę kontekst tego zdania. Jak zresztą zawsze, kiedy czytamy Słowo Boże lub jakąkolwiek inną wypowiedź; w tym jednak wypadku winniśmy to traktować jako konieczność.

W 3. rozdziale księgi proroka Malachiasza mowa jest o pośle, który przygotowywać będzie drogę Pańską, o sądzie i oczyszczeniu – co w kontekście zbliżającego się Adwentu brzmi szczególnie znacząco, tym bardziej gdy weźmiemy pod uwagę, że księga ta w naszych Bibliach poprzedza bezpośrednio Nowy Testament. A skoro mowa o odpowiedzialności przed Bogiem za ludzkie czyny, ze szczególną mocą brzmi tam wezwanie do nawrócenia: „Nawróćcie się do mnie, wtedy i Ja zwrócę się ku wam” (w. 7). Przy czym w poprzednim wierszu Bóg zapewnia, że się w niczym nie zmienił i nie zmieniła się pozycja wobec Niego tych, do których się zwraca – są ciągle Jego synami. Pomimo, iż wielokrotnie odstępowali od Jego woli dla ich życia.

Swoją drogą, wynikało to z pewnego rodzaju gorczy, będącej efektem obserwacji świata. Oto teraz Bóg w swoim Słowie na to reaguje – o, jakże porusza ta Boża wyrozumiałość i miłość, z jaką traktuje człowieka, kiedy reaguje wprost na to, co jest ukryte w głębi jego serca. Bóg to widzi i zna, dlatego mówi jak do syna, dziecka, partnera w dialogu: „Mówiliście tak: Próżna to rzecz służyć Bogu! I jaki pożytek z tego, że przestrzegamy jego przykazań i że chodzimy w pukutnej szacie przed Panem Zastępów? My uważamy raczej zuchwałych za szczęśliwych, gdyż powodzi im się dobrze, chociaż bezbożnie postępują, a nawet kuszanie Boga uchodzi im bezkarnie. Tak to mówili między sobą ci, którzy boją się Pana, a Pan uważał i słyszał to. I tak została spisana przed nim księga pamiętkowa dla tych, którzy boją się Pana i czczą jego imię. Będą moją własnością – mówi Pan Zastępów – w dniu, który Ja przygotowuję, i oszczędzę ich, jak ktoś oszczędza swojego syna, który mu służy. Wtedy znowu dostrzeżecie różnicę między sprawiedliwym a bezbożnym, między tym, kto Bogu służy, a tym, kto mu nie służy” (w. 14-18).

Kiedy przyjdzie dzień Pański, ci wszyscy którzy zdawali się zwyciężać w tym świecie swoją nieprawością, niegodziwością, przemocą fizyczną czy psychiczną, staną się jak suche plewy lub ciernie. To, co zyskali, spali ogień do cna. Ci zaś, którzy trzymali się Bożej drogi, mają obietnicę uzdrowienia. Słońce Bożej sprawiedliwości ogrzeje ich zranione dusze i uleczy to, co chore...

Przyjmijmy tę szczególną obietnicę – tym bardziej, iż wiemy, kto jest tym Słońcem Bożym. To ten, którego przyjdzie po raz kolejny w grudniu będziemy przypominać. Obyśmy przyjęli też Jego napomnienie i uzdrowienie.

jak

40 let skupiny Citadela

**Zveme vás na koncert u příležitosti 40. výročí kapely.
Přijďte se s námi radovat a děkovat Bohu.**

Moje sílo, o tobě chci žalmy zpívat. Bůh je přece hrad můj nedobytný, Bůh můj milosrdný.

Žalm 59:18

Odpoledne radosti a vděčnosti

Neděle 9. 11. 2025 v 16:00

Křesťanské centrum, Slovenská 1976/3, Český Těšín

Přijměte pozvání na jedinečný koncert a doprovodný program u příležitosti výročí skupiny, který se už nebude opakovat!

Letní tábory na Ukrajině

Foto: Tomasz Chmiel

Reformační slavnost

Těrlicko, 19. 10. 2025

Foto: Martin Kotajny

Jakub Galač
(† 11. 5. 1725)
těrlický fojt, kronikář a svědek víry
Za cenu mnohých obětí se podílel na vybudování
Ježíšova kostela v Těšíně (1709), který se stal
útočištěm pronásledovaných evangeliků
a místem mocného duchovního probuzení.
Ve své kronice napsal:
„K vlastnostem pravého křesťana patří
ochota trpět i obětovat život za pravdu.“